

ואייתי הגמרא ראייה:

תניא כוותיה דרב שישא בריה דרב אידי:
אלו דברים העושים אחרים לאבל בימי
אבלו⁽⁸⁾, ועוזרים לו באלו המלאכות שאינו

הוא⁽⁵⁾, ושרי לטעון קורה ראשונה בבית
הבד, אלא אפילו במועד, דאיסור מלאכה
מדאורייתא⁽⁶⁾, כדילפינן בחגיגה, בכל אופן
במקום פסידא שרו רבנן לטעון ביינותים
קורה ראשונה⁽⁷⁾.

יש ביניהם, שאיסור מלאכה של אבל הסמיכוהו
על הפסוק שבנביאים, ואילו חול המועד הסמיכו
איסורו על פסוק מן התורה.

7. לפי תירוץ זה, חזרנו לפרש התיבות "ואירעו
אבל שנזכר במשנה, שהוא מאמר בפני עצמו,
ואינו שייך לדין המועד.

וכתב המהרי"ק [לה בסופן], שלדעת הכל,
אין להחמיר באבל יותר מיום טוב, ודבר
שמצאנו שהתירוהו ביום טוב, ודאי מותר הוא
אף בימי אבלו, ולא נחלקו רב שישא ורב אשי
אלא לענין מועד וימי אבלו איזה מהם חמור
יותר.

8. כתבו הראב"ד והרמב"ן, שהיתר זה נאמר
אפילו בדברים שיש בהם טורח, כהשקאת בית
השלחין ממי הקילון, ואף על פי שלענין מועד
אסרנו בהם [לעיל ב], כאן יש להתיר. אבל
מדבריהם נראה שיש בזה שני טעמים שונים.
שהראב"ד נתן טעם לחילוק זה, שבמועד,
מאחר שהתירו לו לעשות בעצמו, יש להקפיד
שלא יהיה לו טורח גדול בדבר, מה שאין כן
בימי אבלו, שהתירו על ידי אחרים, לא איכפת
לנו מטירחתם של אחרים שאינם אבליים. אבל
הרמב"ן שינה קצת וכתב, שדוקא במועד
הקפדנו על הטורח, מפני שצריך הוא להתענג בו
ולשמחה, מה שאין כן בימי אבלו, שלא נאסר
במלאכה לצורך תענוג, אלא כדי שלא יסיח דעת
מאבילותו, על כן אין לאסור את הטורח
שבמלאכה [כשעיקר המלאכה הותרה משום
הפסד]. [ויש לומר נפקא מינה בין הטעמים, לפי
דעת רשב"ג, שהתיר על ידי האבל עצמו כשאי

אולם התוס' [לקמן יב א ד"ה אמר, על פי
גירסת הרש"ש] כתבו, שמצד הסברא יש לנו
להחמיר בימי אבלו במועד, שאבילות, מאחר
שהוא איסור קל, יבואו לזלזל בו, ולכן החמירו
בו, מה שאין כן במועד, שהוא חמור יותר.
ועיי"ש שלמדו מדין זה לשאר מקומות.

והב"ח [יו"ד שפ ג] ביאר החילוק בין מועד
לאבילות בענין אחר, עיי"ש היטב. וביאור
דבריו לכאורה, שבאבילות, מלבד עצם האיסור
מלאכה שנאמר בו, וכמו שלמדו לקמן [טו]
איסור זה מההיקש לחג, יש לאסרו במלאכה גם
משום היסח הדעת, שלא יסיח דעתו מן
האבילות, ועל כן, אמנם יש להתיר בדבר האבד
את עצם האיסור מלאכה שבו, מכל מקום אין
להתיר לו בעצמו לעשותו, שהרי בזה יש סיבה
נוספת לאיסור, משום היסח דעתו, ואיסור זה לא
מצאנו שהותר במועד.

עוד כתב הרא"ש, שכל הנידון בגמרא הוא
לענין שלשה ימים ראשונים, אבל אחר כך, מותר
לו לעשות המלאכה בעצמו.

5. התוס' לקמן [יד ב] כתבו, שאפילו אם עיקר
דין אבילות הוא מן התורה, מכל מקום איסור
מלאכה שבו אינו אלא מדרבנן, שהסמיכוהו על
הפסוק שבספר עמוס, "והפכתי חגיכם לאבל",
מה חג אסור במלאכה, אף אבל אסור במלאכה
[לקמן טו].

6. כתבו התוס' [חגיגה יח א], שאין להוכיח
מכאן, שמלאכת חול המועד אסורה מן התורה,
שהרי יש לפרש כונת הגמרא, שאמנם בשניהם
האיסור מלאכה הוא מדרבנן, מכל מקום חילוק